

25 april 2019

Auteur: Rozemarijn Lubbe

Files in Nederland

Samenvatting

Breed draagvlak voor kilometerheffing, geen steun voor spitsheffing

Er is brede steun voor een systeem waarbij mensen gaan betalen voor het gebruik van hun auto, in plaats van voor het bezit ervan. Dat blijkt uit onderzoek onder 29.000 leden van het Opiniepanel. Maar een extra heffing voor rijden tijdens de spits zien maar weinig mensen zitten.

EenVandaag deed samen met het nieuwe AVROTROS-programma Strijd tegen de file onderzoek. Tweederde (64 procent) is voorstander van een kilometerheffing. Zo'n vorm van rekeningrijden is breed gedragen: kiezers van alle partijen zijn hier in meerderheid voorstander van. Een extra spitsheffing gaat veel mensen te ver. Een derde (37 procent) is voorstander van een systeem waarbij mensen extra betalen als ze in de spits of op drukke trajecten rijden. Onder mensen die zelf regelmatig in de file staan, is de steun voor zo'n spitsheffing nog wat lager (31 procent).

Voorals mensen die de auto gebruiken voor woon-/werkverkeer vinden het oneerlijk dat ze extra 'gestraft' worden: ze rijden al vaker dus zouden met kilometerheffing al meer betalen dan anderen. Bovendien zeggen veel mensen dat ze er niks aan kunnen doen dat ze op drukke tijden en trajecten rijden.

Samenvatting

Grootste groep voor belonen spitsrijders

Een vorm van rekeningrijden waarbij mensen een beloning krijgen als ze de spits mijden, kan op meer steun rekenen. De helft (47 procent) is daar voor, 39 procent is daar tegen. Vooral kiezers van GroenLinks (62 procent), D66 (68 procent) en de PvdA (55 procent) zien dit plan zitten, en ook de grootste groep VVD- (50 procent) en SP-kiezers (51 procent) vindt het een goed idee.

Niet betalen voor minder files

Een op de vijf (18 procent) mensen met een rijbewijs is bereid meer te betalen, als ze daardoor minder in de file staan. Onder mensen die regelmatig in de file staan, is dit nauwelijks hoger; van die groep is 22 procent bereid meer te betalen als de files daardoor afnemen.

Files

Meeste mensen ergeren zich aan file

Iedereen met een rijbewijs (26.000 mensen)

Hoe lang sta je gemiddeld in de file per keer?

0-15 minuten 35%
15-30 minuten 25%
30-60 minuten 5%
Een uur-1,5 uur 0%
Meer dan 1,5 uur 0%
Weet niet / wil niet zeggen 35%

Mensen die maandelijks of vaker in de file staan (6.800 mensen)

Wat is het meeste op jou van toepassing?

Als ik in de file sta, erger ik me meestal heel erg 17%
Als ik in de file sta, erger ik me meestal een beetje 45%
Als ik in de file sta, erger ik me meestal niet 38%
Weet niet / geen mening / niet van toepassing 1%

... maar er is ook berusting

'Ik heb het meeste stress als ik de kinderen moet halen, anders is het vooral heel irritant en slecht voor het milieu.'

'Dan heb je van die mensen die de hele tijd van baan wisselen, waarom?! Maar het ergste is dat de file dan uit het niets weer ophoudt, dat is echt een rotgevoel.'

'Berusting, je kunt er toch niks aan doen en in the end kom je altijd op je bestemming.'

'Vooral als er geen duidelijke oorzaak is, irriteert het me.'

Aanpassingen om minder in spits te rijden

Iedereen die met de auto naar het werk gaat (6.600 mensen)

Ben je bereid om...

De auto te laten staan?

Wel een optie 17%

Geen optie 81%

Weet niet / geen mening 2%

Op andere tijden te rijden?

Wel een optie 29%

Geen optie 68%

Weet niet / geen mening 3%

Een andere route te rijden?

Wel een optie 49%

Geen optie 48%

Weet niet / geen mening 3%

Met iemand te carpoolen/een auto te delen?

Wel een optie 20%

Geen optie 76%

Weet niet / geen mening 4%

OV vaak geen optie

Vaker het OV te nemen?

Wel een optie 16%

Geen optie 82%

Weet niet / geen mening 2%

Vaker met de fiets naar je werk te gaan?

Wel een optie 27%

Geen optie 72%

Weet niet / geen mening 1%

Op andere tijden te werken?

Wel een optie 20%

Geen optie 78%

Weet niet / geen mening 2%

Dichter bij je werk te gaan wonen?

Wel een optie 7%

Geen optie 88%

Weet niet / geen mening 5%

Waarom ga je niet vaker met het openbaar vervoer naar je werk?

Je kunt meerdere antwoorden geven.

1. Er is geen goede ov-verbinding tussen mijn huis en mijn werk
2. Dat duurt te lang
3. Ik heb de auto nodig voor mijn werk
4. Dat vind ik te duur
5. Dat vind ik oncomfortabel

Gedrag in de file

Een op vijf wisselen wel eens van rijstrook

Mensen die maandelijks of vaker in de file staan (6.800 mensen)

Rijd je om tijd te winnen tijdens de file wel eens over een deel van de weg die daar niet voor bedoeld is?

We bedoelen bijvoorbeeld de vluchtstrook of een afgesloten baan met een rood kruis.

Ja 3%

Nee 97%

Wil niet zeggen / niet van toepassing 0%

Als je eerlijk bent, wissel je dan vaak van rijstrook tijdens de file?

Ja 20%

Nee 80%

Wil niet zeggen/ niet van toepassing 0%

Probeer je wel eens een sluiproute te nemen om een file te vermijden?

Ja 63%

Nee 37%

Wil niet zeggen/niet van toepassing 0%

Gedrag in de file

Telefoon tijdens file

Hieronder staan enkele vragen over het gebruik van je telefoon in een stilstaande file. We hebben het hier over 'handheld bellen'; je telefoon met je handen vasthouden om bijvoorbeeld te bellen of te sms'en. We bedoelen dus dat je je telefoon echt vastpakt, niet dat je handsfree belt of even op je navigatie kijkt.

Kijk je wel eens op je telefoon als je in de file staat?

Altijd 5%

Vaak 14%

Soms 43%

Nooit 37%

Weet niet / wil niet zeggen/ niet van toepassing 0%

'Even mijn telefoon pakken in de file kan geen kwaad.'

Mee eens 37%

Mee oneens 59%

Weet niet / geen mening 4%

Mag je volgens jou in een stilstaande file je telefoon officieel wel of niet vasthouden (bijv om te bellen, sms'en)? (Iedereen, 29.000 mensen)

Dat mag wel 34%

Dat mag niet 59%

Weet niet / geen mening 7%

Op je telefoon tijdens de file mag wél

De meeste mensen denken dat je in een stilstaande file niet op je telefoon mag kijken, maar officieel mag dat wel.

Rijksoverheid: "U mag wel handheld bellen als u met uw auto stilstaat. Bijvoorbeeld in de file, voor een stoplicht of op een parkeerplaats." (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/verkeersveiligheid/vraag-en-antwoord/mag-ik-bellen-in-de-auto_)

Kilometerheffing

Steun voor kilometerheffing

Kilometerheffing

Elke autobezitter betaalt motorrijtuigenbelasting. Dat is een vastgesteld bedrag per maand; het maakt niet uit hoeveel er daadwerkelijk met de auto wordt gereden.

Er zijn organisaties en partijen die pleiten voor de invoering van een systeem waarbij automobilisten betalen voor het gebruik van hun auto, in plaats van voor het bezit hiervan. Zij willen de motorrijtuigenbelasting afschaffen of verlagen. In plaats daarvan zouden autobezitters per gereden kilometer betalen voor het gebruik van hun auto, een vorm van 'rekeningrijden', ook wel 'kilometerheffing' genoemd. Mensen die minder rijden, betalen dan minder belasting dan mensen die meer rijden.

Wat vind je in het algemeen van het idee om de motorrijtuigenbelasting af te schaffen, en mensen belasting te laten betalen per gereden kilometer?

	Iedereen	Mensen die regelmatig in de file staan
Goed idee	64%	54%
Slecht idee	28%	39%
Weet niet / geen mening	8%	7%

Kilometerheffing

Alle kiezersgroepen voor

Wat vind je in het algemeen van het idee om de motorrijtuigenbelasting af te schaffen, en mensen belasting te laten betalen per gereden kilometer?

	FVD	VVD	CDA	GL	PvdA	D66	PVV	SP	CU	50P
Goed idee	56%	65%	69%	88%	83%	59%	48%	63%	79%	65%
Slecht idee	36%	29%	22%	8%	12%	36%	35%	16%	12%	30%

Welk systeem is volgens jou eerlijker, betalen voor het bezit van een auto, of betalen voor het gebruik van een auto?

	Iedereen	Mensen die regelmatig in de file staan
Betalen voor bezit	18%	25%
Betalen voor gebruik	74%	64%
Weet niet / geen mening	8%	11%

Spitsheffing

Weinig steun voor spitsheffing

Spitsheffing

Wat vind je van het idee van een spitsheffing, waarbij mensen extra betalen als ze op drukke tijdstippen of op drukke trajecten rijden?

	Iedereen	Mensen die regelmatig in de file staan
Goed idee	37%	31%
Slecht idee	52%	62%
Weet niet / geen mening	11%	7%

'Ik word dubbel gestraft met een spitsheffing, omdat ik sowieso al veel rijd omdat ik met de auto naar mijn werk moet.'

Spitsrijders belonen

Meer steun voor belonen 'spitsrijders'

Spitsrijders belonen

De afgelopen jaren zijn in verschillende gemeentes proeven geweest waarmee mensen een beloning kregen als ze bepaalde trajecten in de spits meden. Mensen die normaal op een bepaald traject rijden, kregen enkele euro's of punten als ze een ander traject reden of bijvoorbeeld met het openbaar vervoer gingen. In plaats van een extra heffing voor spitsrijders, was er juist een beloning voor spitsrijders.

Wat vind je van het idee van een beloning voor spitsrijders, waarbij mensen een beloning krijgen als ze drukke tijdstippen of drukke trajecten mijden?

	Iedereen	Mensen die regelmatig in de file staan
Goed idee	47%	46%
Slecht idee	39%	41%
Weet niet / geen mening	14%	13%

Spitsheffing

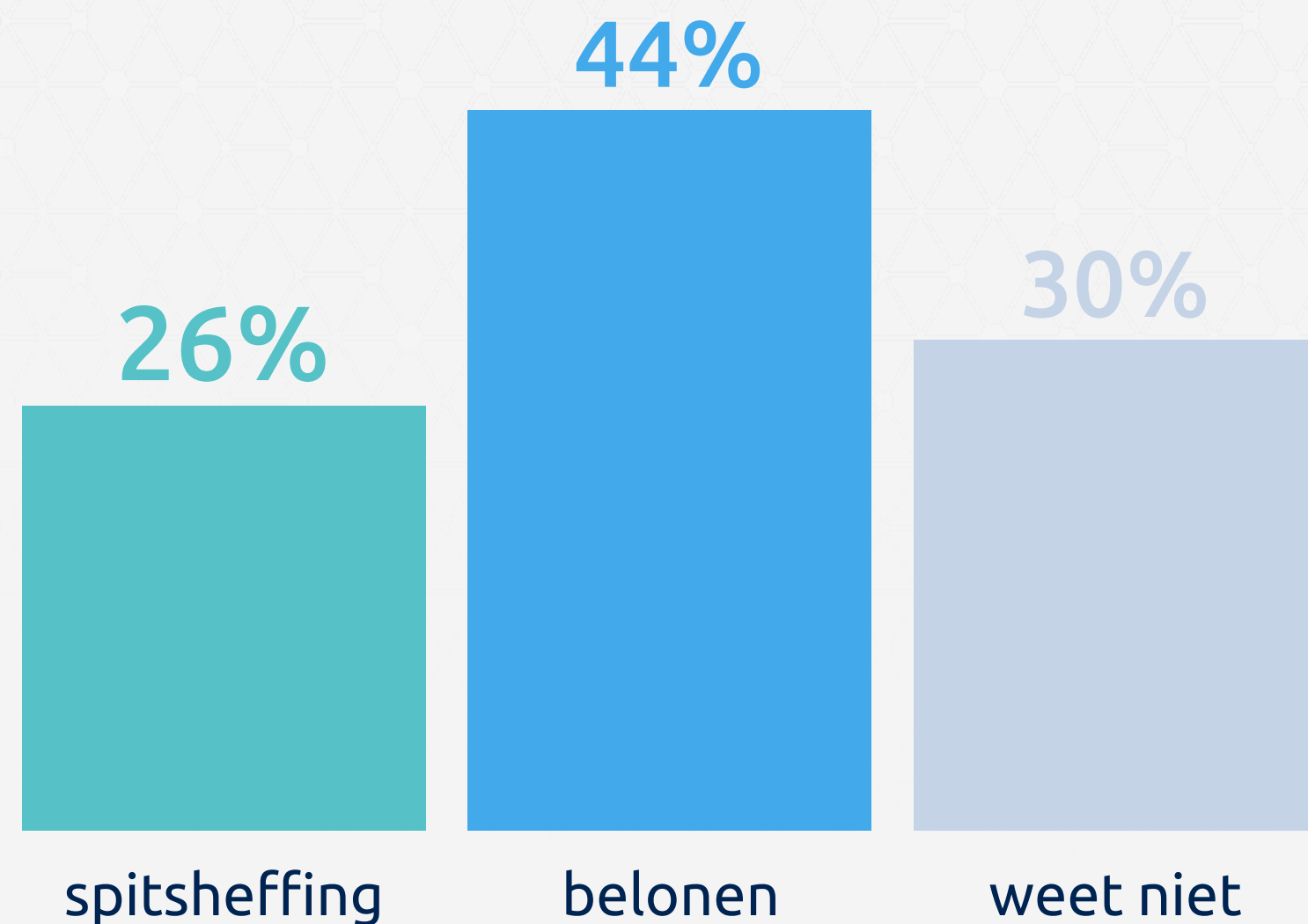
Grootste groep: 'Belonen beter dan heffen'

Wat denk je dat beter werkt om drukte in de spits te vermijden?

Spitsheffing: en extra heffing voor mensen die op drukke trajecten of op drukke tijdstippen rijden 26%

Spitsmijders belonen: Een beloning voor mensen die drukke trajecten of drukke tijdstippen mijden 44%

Weet niet / geen mening 30%

Spitsheffing

Automobilisten willen niet betalen

Mensen die maandelijks of vaker in de file staan (6.800 mensen)

'Ik ben bereid meer te betalen, als ik daardoor minder in de file sta.'

Mee eens 22%

Mee oneens 69%

Weet niet / geen mening / niet van toepassing 9%

Stel dat het systeem van rekeningrijden wordt ingevoerd, waarbij extra betaald moet worden op drukke wegen en in de spits. Vink aan wat op jou van toepassing is.

'Met dit nieuwe systeem zal ik minder vaak de auto pakken.' 9%

'Met dit systeem zal ik op andere trajecten rijden' 28%

'Met dit systeem zal ik op andere tijdstippen rijden.' 26%

Geen van bovenstaande 49%

Weet niet / wil niet zeggen 6%

Stel dat het systeem van rekeningrijden wordt ingevoerd, waarbij je een beloning krijgt als je drukke wegen en de spits mijdt. Vink aan wat op jou van toepassing is.

'Met dit nieuwe systeem zal ik minder vaak de auto pakken.' 6%

'Met dit systeem zal ik op andere trajecten rijden' 27%

'Met dit systeem zal ik op andere tijdstippen rijden.' 26%

Geen van bovenstaande 51%

Weet niet / wil niet zeggen 7%

Oplossing

Files tegengaan? 'Beter OV'

Iedereen (28.000 mensen)

Wat is volgens jou de beste manier om files tegen te gaan?

Je kunt drie antwoorden geven.

- 1) Openbaar vervoer goedkoper maken
  - 2) Uitbreiding van het openbaar vervoer
  - 3) Flexibele werktijden
  - 4) Kilometerheffing/rekeningrijden in het algemeen (dus niet in spits)
- + meer thuiswerken

Meer wegen

'Ik denk dat de aanleg van extra wegen, zorgt voor minder files.'

Mee eens 38%

Mee oneens 54%

Weet niet / geen mening 8%

'Het kabinet Rutte III doet genoeg om de files te bestrijden.'

Mee eens 11%

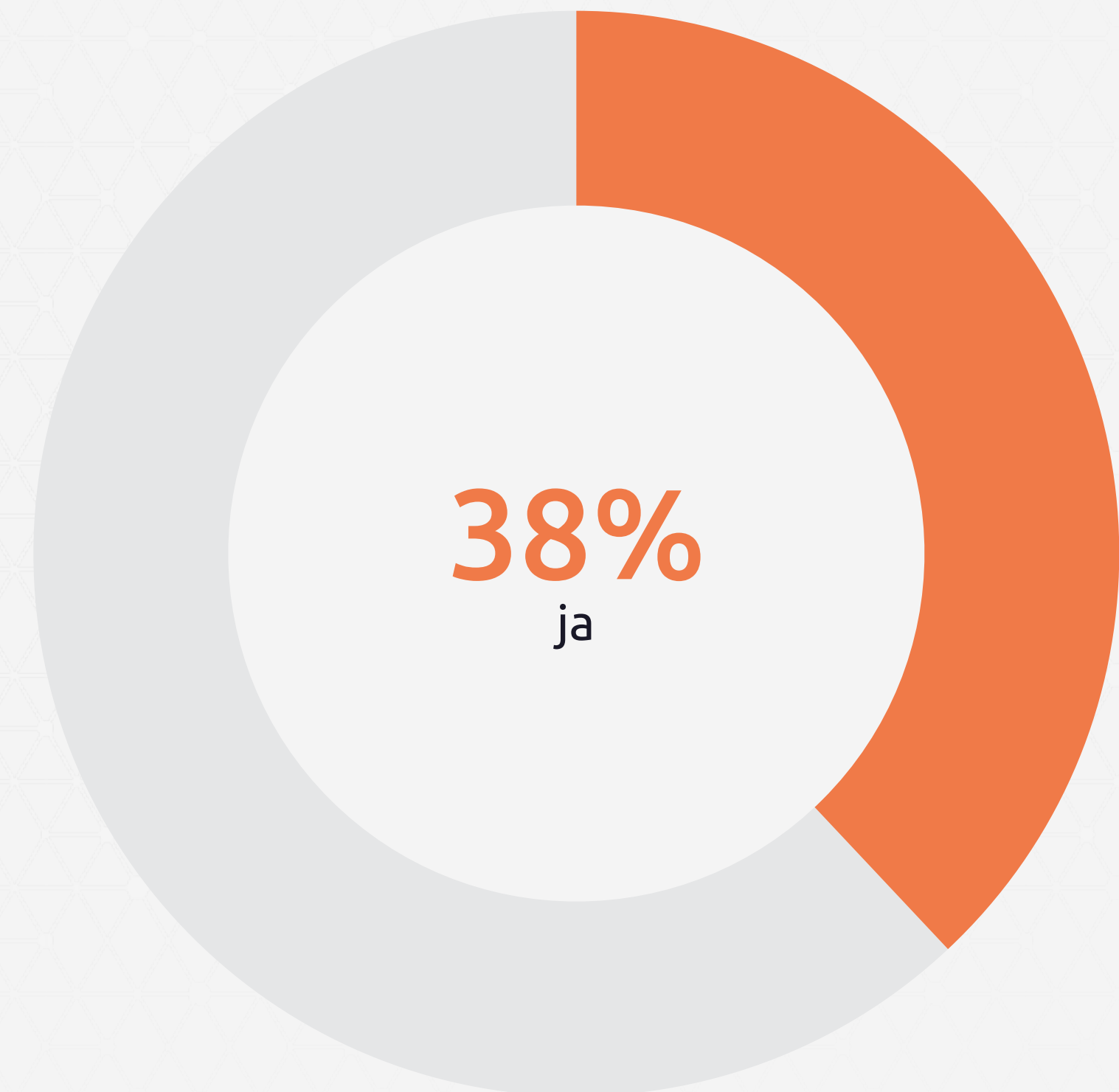
Mee oneens 61%

Weet niet / geen mening 28%

Oplossing

Eenderde denkt dat extra wegen helpt

'De aanleg van extra wegen zorgt voor minder files.'

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 18 tot en met 21 februari, deden 29.132 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Rozemarijn Lubbe: rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

